

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผนที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

เจ้าของความรู้ชื่อ นายปัญญา เลิศวิสัย

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอบางนครหลวง

วันที่บันทึกความรู้ ๒๕ / กรกฎาคม / ๒๕๕๗

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...) / ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)
<p>กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร</p> <p>โรงเรียนเกษตรกร หมายถึง กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่นำมาใช้ในการส่งเสริมให้เกษตรกรได้ร่วมกันคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แก้ไขปัญหา และสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองในกระบวนการผลิตได้ทุกขั้นตอน วิธีการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรตามแนวทางนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับกิจกรรมปลูกพืชทุกชนิด รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ด้วย โดยมีหลักการสำคัญ คือ เกษตรกรหรือผู้เรียนจำเป็นต้องร่วมเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ตลอดฤดูการเพาะปลูก หรือตลอดกระบวนการของกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งประโยชน์ของการเรียนรู้ตามกระบวนการ จะช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง</p> <p>แนวทางในการดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none">1. รวมกลุ่มเกษตรกรที่มีกิจกรรมเดียวกัน กลุ่มละประมาณ ๒๐-๓๐ คน เนื่องจากในการเรียนรู้ เกษตรกรต้องเรียนรู้ในสิ่งเดียวกัน ดังนั้นจึงต้องใช้เกษตรกรที่มีกิจกรรมเดียวกัน เช่น ทำนา ปลูกผัก เลี้ยงหมู เป็นต้น2. เกษตรกรที่ร่วมกิจกรรมจะต้องมีความสมัครใจ และสละเวลาในการร่วมกิจกรรม3. ในการจัดกิจกรรม ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตามระยะการเจริญเติบโตของพืช ตลอดฤดูการผลิต จำนวนครั้งและความถี่ในการจัดกิจกรรมขึ้นอยู่กับชนิดของพืช4. ประเด็นในการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของเกษตรกร5. สถานที่สำหรับเรียนรู้ควรอยู่ใกล้กับแปลงปลูกพืชมากที่สุด6. จัดให้เกษตรกรได้มีการศึกษา ทดลอง พิสูจน์ทราบ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น7. เกษตรกรจะเรียนรู้ด้วยการค้นพบด้วยตนเอง โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเป็นวิทยากรที่เลี้ยง (Facilitator) ในกิจกรรมเรียนรู้	

ขั้นตอน/กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนที่ ๑. ผู้ดำเนินการและเกษตรกรทำความเข้าใจร่วมกันถึงสถานการณ์ ปัญหา และวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มกัน

ขั้นตอนที่ ๒. ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อเรียนรู้ และเก็บข้อมูลจาก สถานการณ์จริงในแปลงปลูกพืช เช่น ดิน น้ำ สภาพต้นพืช การทำลายศัตรูพืช ศัตรูตามธรรมชาติ

ขั้นตอนที่ ๓. วิเคราะห์ระบบนิเวศ จากข้อมูลที่ได้ทั้งหมด พร้อมตัดสินใจในกลุ่มย่อย

ขั้นตอนที่ ๔. เสนอผลในกลุ่มใหญ่ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และตัดสินใจร่วมกัน

ขั้นตอนที่ ๕. หัวข้อพิเศษเป็นประเด็นทางวิชาการ ที่เป็นความต้องการของเกษตรกร เป็นบางครั้ง

ขั้นตอนที่ ๖. สรุปผลของกิจกรรมและวางแผนการดำเนินกิจกรรมในครั้งต่อไป

เทคนิคที่ทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ

- เกษตรกรที่จะเข้าสู่โรงเรียนเกษตรกร ต้องเป็นเกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมเดียวกัน เพื่อเรียนรู้ในเรื่องเดียวกัน
- ต้องเป็นเกษตรกรที่สมัครใจ เพราะต้องเสียสละเวลาในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ จนถึงสิ้นสุดกระบวนการ
- การจัดกิจกรรม ต้องให้เหมาะสม สอดคล้องกับระยะเวลาเจริญเติบโตของชนิดกิจกรรมที่ศึกษา
- แปลงปลูกที่ดำเนินกิจกรรม ควรอยู่ใกล้กับสถานที่ดำเนินกิจกรรม เพื่อความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ
- ต้องให้เกษตรกรทำการศึกษา วิเคราะห์ แยกแยะ และสรุปผลด้วยตัวของเกษตรกรเอง โดยมีนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเป็นเพียงพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ และเสริมในส่วนของวิชาการ

ผู้บันทึกความรู้ คณะทำงานการจัดการความรู้ (KM)

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรมส่งเสริมการเกษตร

ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง โทร ๐-๓๕๓๕-๙๕๔๕